Created with a trial version of Syncfusion Essential PDF

TSKB DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Şubat 2020 #21

Can Hakyemez hakyemezc@tskb.com.tr
Emre Yanık yanikem@tskb.com.tr

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Alparslan Bayraktar, sektöre ilişkin açıklamalarda bulundu

Alparslan Bayraktar, “Yenilenebilir Enerji Görünümü Konferansı: Türkiye, Orta Asya, Kafkasya ve Batı Balkanlar'da Finansman, Yatırım, Yasal Düzenlemeler ve Yeni Teknolojiler” konferansında yaptığı açıklamada, Türkiye enerji pazarının son 15 yıldır büyük bir dönüşüm içinde olduğunu ifade etti. “Genel anlamda enerji sistemimize daha fazla yenilenebilir enerji entegre etmek istiyoruz.” diyen Bayraktar, enerjide artık akıllı sistemler, yapay zekâ, nesnelerin interneti ve enerji verimliliği konularının ön plana çıktığını söyledi. 2020 sonunda sona erecek Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması çerçevesindeki alım garantisi teşvikinin devam edeceğini ancak rakamların değişeceğini ve yeni düzenlemelerin yapılacağını da sözlerine ekledi. Özellikle güneş ve rüzgârda fiyatların farklı olacağını kaydeden Bayraktar, yerli ve yenilenebilir kaynaklarda 1 puanlık artışın 100 milyon dolarlık kazanç anlamına geldiğini belirtti. Bir sonraki büyük aşamanın enerji verimliliği olacağını vurgulayan Bayraktar, “Enerji verimliliği ile 66 milyon tonluk karbondioksit salımı önlenecek.” ifadesini kullandı. 2020’de Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) mini güneş ihaleleriyle 1.000 megavat kaynak tahsisi yapılacağını belirten Bayraktar, mini YEKA ihalelerinin ilkini yılın ilk yarısında gerçekleştirmeyi planladıklarını söyledi.

Bakan Yardımcısı Alparslan Bayraktar, 3. Türkiye Enerji ve Doğal Kaynaklar Zirvesi’nde yaptığı açıklamada ise petrol fiyatlarının makul seviyelerde ilerlediğini ve artık günümüzde karbonsuzlaşma ve enerjide dijitalleşmeyi konuştuğumuzu belirtti. Karbon nötr ekonominin önemli bir yer edindiğini gördüklerini ifade ederken, talep tarafı yönetimi ve depolamanın bu yıl içerisinde önemini artırmaya devam edeceğini söyledi. Çevreye duyarlı bir şekilde kömürü kullanmak istediklerini ilave eden Bayraktar, 2030 yılına kadar kömür santrallerini devreye sokmak istediklerini ekledi. YEKA modeli ile ekipman ithalatını azaltmayı hedeflediklerini belirten Bakan Yardımcısı, Paris Anlaşmasına taraf olmasak da karbon nötr enerji politikalarını devam ettirmek istediklerini ifade etti. Yeni bir yatırım ve reform hamlesinin de başlaması gerektiğine inandığını söyledi.

25,00 TWh	298,41 TL/MWh
Şubat Üretimi	Ortalama PTF

%45,4

Şubat ayında yenilenebilir elektrik üretiminin toplam elektrik üretimi içerisindeki payı bir önceki aya kıyasla 9 yüzde puan artış ile %45,4 oldu.

Haberin detayı için **tıklayın**.

Lisanssız Elektrik Üretimi

EPDK, “Elektrik Piyasası Aralık Ayı Sektör Raporu’nu yayımladı.

Haberin detayı için **tıklayın**.

Petrol Fiyatları ve Kovid-19

Brent petrol fiyatlarında Kovid-19 kaynaklı düşüşler izlenmekte.

Haberin detayı için **tıklayın**.

Kurulu Güç Analizi

2019 yılı sonunda 91.267 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2020 yılı Ocak ayında 91.334 MW oldu. Aynı dönemde toplam 37 MW kurulu güce sahip lisanslı ve lisanssız güneş santrali devreye girdi. Ocak ayında rüzgâr ve yenilenebilir atık enerjisi santralleri kurulu gücünde sırasıyla 18 MW ve 14 MW'lık bir artış gerçekleşti. Hidroelektrik ve doğal gaz santrallerinde ise sırasıyla 5 MW ve 1 MW'lık sınırlı bir artış izlendi. Jeotermal ve yerli/ithal kömür santrallerinin kurulu gücünde ise bir değişiklik izlenmedi. Fuel-oil santrallerinin kurulu gücünde ise 8 MW'lık gerileme gerçekleşti.

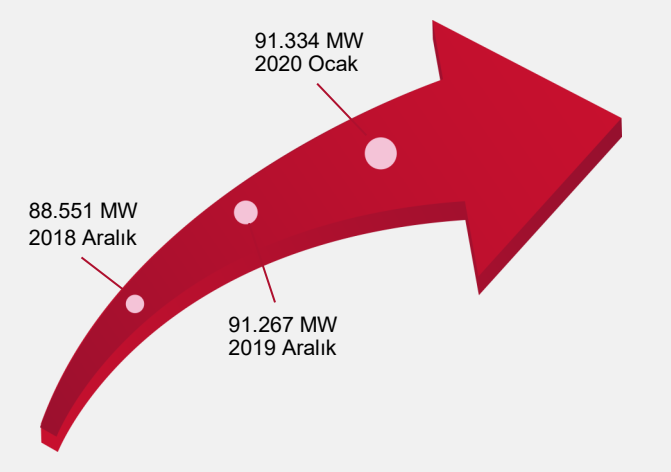

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak ayında devrede olan santrallerin %49,1'ini yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %49 seviyesinin üzerindeki konumunu korudu. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,2'sini temsil ederken rüzgâr ve güneş enerjisi santralleri payları %14,9 seviyesinde gerçekleşti.

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Elektrik Üretimi Analizi

2020 yılı Ocak ayında yaklaşık 27,1 teravatsaat (TWh) olan Türkiye toplam elektrik üretimi, Şubat ayında yaklaşık 25 TWh olarak gerçekleşti. 2020 yılı Ocak ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında Şubat ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %1,6'lık bir gerileme gözlendi. Geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise 2020 yılı Şubat ayında elektrik üretimi %6 oranında artış gösterdi.

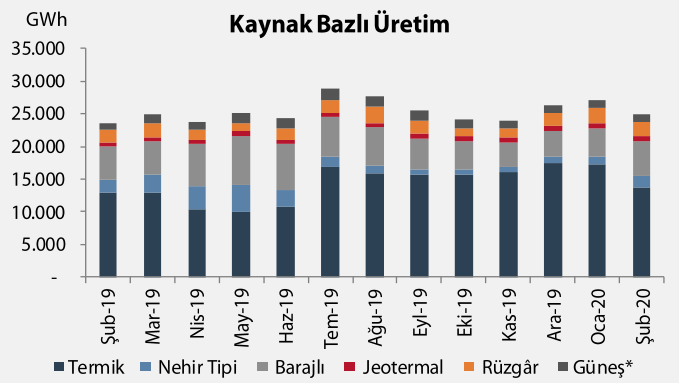

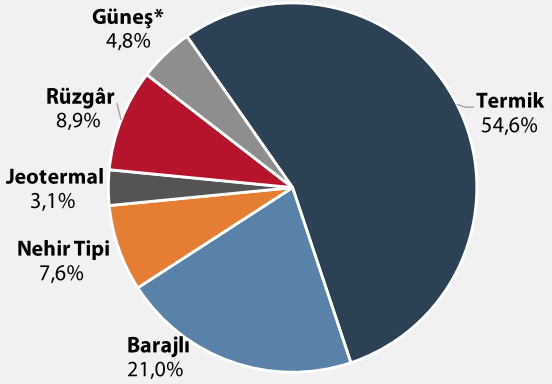

**Şubat ayı lisanssız güneş santralleri üretim verileri EPİAŞ Şeffaflık Platformunda açıklanmadığından Şubat ayı lisanssız güneş enerjisi santralleri toplam üretimi Ocak ayının toplamı ile aynı kabul edilmektedir.*

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak ayında üretilen elektriğin %63,6'sını sağlayan termik santraller, 2020 yılının ikinci ayında toplam elektriğin %54,6'sını ürettiler. 9 puanlık bu azalışta barajlı ve nehir tipi hidroelektrik santrallerinden üretilen elektrikte izlenen artışın etkili olduğu düşünülmektedir.

Ocak ayında %8,8'lik bir paya sahip olan rüzgâr enerjisi santralleri, Şubat ayı içerisinde aylık bazda toplam üretilen elektriğin %8,9'unu sağladı. Dikkat çeken bir diğer nokta ise 2019 yılı genelinde elektrik üretiminde ortalama %44,5'lik bir paya sahip olan yenilenebilir enerji santrallerinin, 2020 yılının ikinci ayında, 2019 yılının aynı dönemindeki %45,5 seviyesine benzer şekilde, %45,4 seviyesinde gerçekleşmesi olmuştur.

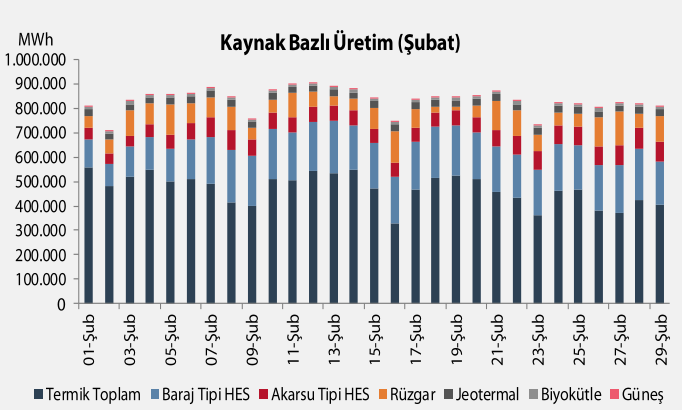

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ Şeffaflık Platformu, TSKB Ekonomik Araştırmalar

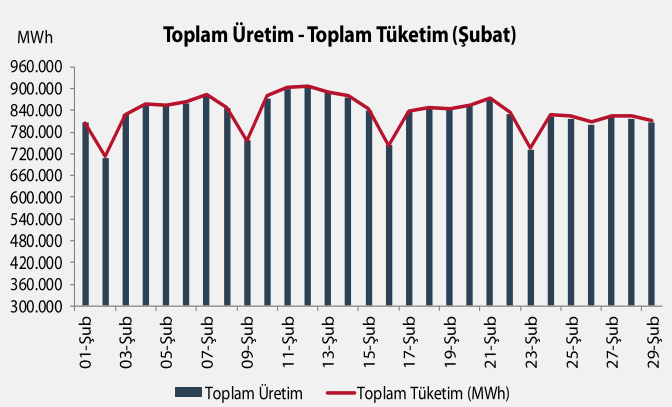

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ Şeffaflık Platformu, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2020 yılı Şubat ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 831.477 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Şubat ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 12 Şubat Çarşamba günü 903.896 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde en düşük üretim 709.171 MWh ile 2 Şubat Pazar günü oldu.

Şubat ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 834.921 MWh olarak gerçekleşti. Yılın ikinci ayında en yüksek tüketim 907.224 MWh ile 12 Şubat Çarşamba günü olurken en düşük elektrik tüketimi 713.144 MWh ile 2 Şubat Pazar günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Şubat ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 173 TL/MWh ve 341 TL/MWh aralığında gerçekleşti. 2020 yılı Şubat ayı PTF ortalaması 298,41 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 284,15 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 203,30 TL/MWh ve en düşük ortalama SMF değeri 173,77 TL/MWh ile 16 Şubat Pazar günü ortaya çıktı.

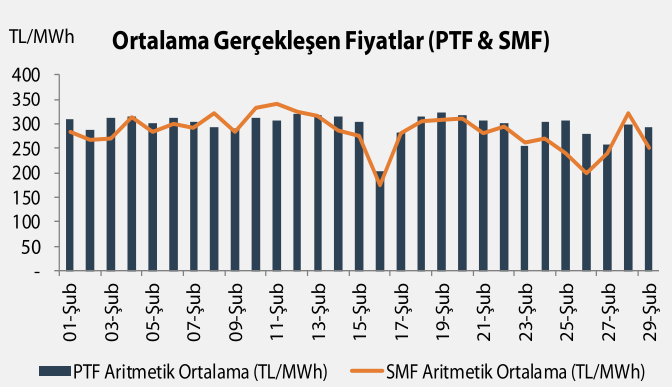

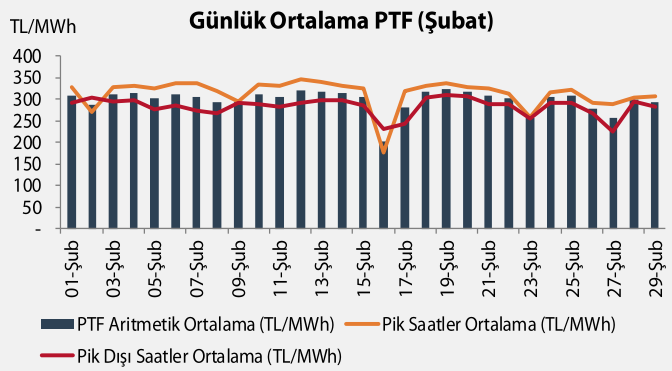

Kaynak: EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak ayı PTF ortalaması ile karşılaştırıldığında Şubat ayı PTF ortalamasının %8,3 daha düşük olduğu izlenmektedir. Bahsi geçen gerilemede yenilenebilir olmayan santrallerin toplam üretim içindeki payının gerilemesi olduğu düşünülmektedir.

Şubat ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %5,2 oranında daha yüksek gerçekleşti ve 313,94 TL/MWh oldu. En yüksek pik saatler ortalaması olan 347,01 TL/MWh, 12 Şubat Çarşamba günü karşımıza çıktı. En düşük pik saatler ortalaması olan 176,33 TL/MWh ise 16 Şubat Pazar günü kaydedildi.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 282,88 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 310,25 TL/MWh ile 19 Şubat Çarşamba günü gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 225,98 TL/MWh ile 27 Şubat Perşembe günü kaydedildi.

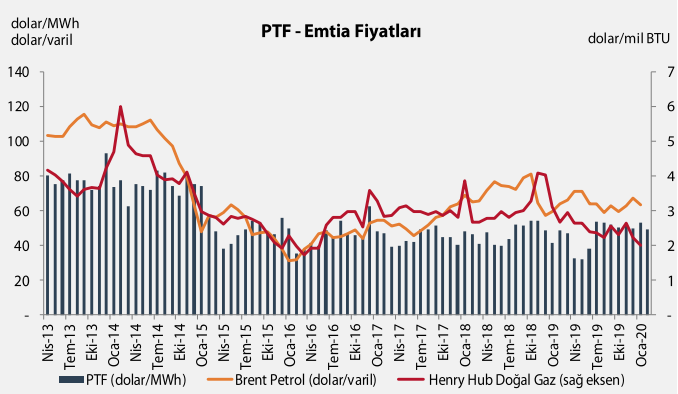

Kaynak: EPİAŞ, TCMB, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yıllık ortalama PTF 2018 yılında 47,39 dolar/MWh olarak kaydedilirken, 2019 yılı ortalaması ise 45,98 dolar/MWh oldu. 2020 yılı Ocak ayı ortalaması ise 53,16 dolar/MWh olarak gerçekleşirken Şubat ayında 49,37 dolar/MWh oldu.

Ocak ayı ile karşılaştırıldığında Şubat ayı içerisinde PTF fiyatları dolar bazında yaklaşık %7,1 değer kaybetti. Bu gerilemenin başlıca sebebinin, liranın dolar karşısında değer kaybı ile TL elektrik fiyatında %5,1 seviyesinde izlenen gerilemenin olduğu düşünülmektedir.

2019 yılında ortalama 64,36 dolar seviyesinde gerçekleşen bir varil Brent petrolün fiyatı, Ocak ayında 54,16 dolar oldu. Ocak ayında Brent petrol varil fiyatı bir önceki ay ile karşılaştırıldığında %5,2 seviyesinde geriledi. 2019 Aralık ayı ortalaması 2,22 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz fiyatının %9 gerileme ile 2020 yılı Ocak ayı ortalaması 2,02 dolar/mBTU olarak gözlemlendi.

Petrol Fiyatları ve Kovid-19

Emre YANIK - Uzman
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Çin'de ortaya çıkan ve hızla dünyaya yayılan yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) küresel ekonomi üzerine etkisi her geçen artıyor. Kovid-19, Çin ve Asya ekonomileri başta olmak üzere küresel büyümeyle ilgili endişeleri de beraberinde getirmekte. Kovid-19'dan en çok etkilenen ülke olan Çin'de, ülkedeki birçok üretim faaliyetinin durması sebebiyle talep taraflı bir baskı olduğu izlenmekte. Bu durumun; dünyanın en büyük ikinci ekonomisi ve en büyük petrol ithalatçısı olan Çin'in petrol talebinde kırılmaya sebep olmakta. Bu kapsamda Çin'in küresel ekonomiye etkisi ile birlikte değerlendirildiğinde küresel petrol talebinin Kovid-19'dan olumsuz etkilendiği izlenmekte. 2019 yılında ortalama varil başına 64 dolar seviyesinde gerçekleşen Brent petrol fiyatları ise varil başına 50 dolar seviyelerine kadar geriledi. Bahsi geçen seviyeler 2019 yıl başından beri en düşük seviyeleri işaret ederken, petrol fiyatlarındaki düşüş 2020 yılının başı ile karşılaştırıldığında %20'nin üzerine çıktı.

ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) Şubat ayında yayınladığı Kısa Vadeli Enerji Görünümü'nde 2020 yılı küresel petrol talebi artış beklentilerinii bir önceki ay yayınlanana göre günlük 300 bin varil azaltarak yıllık 1 milyon varil/gün artışa revize etti. IEA , Ocak ayındaki günlük 1,2 milyon varil talep artış öngörüsünü ise günlük 365 bin varil düşürdü. OPEC de Ocak ayı tahminlerinde günlük yaklaşık 1,2 milyon varil olan 2020 yılı talep büyüme tahminini, Şubat ayında 990 bin varil olarak güncelledi.

5-6 Mart 2020 tarihlerinde Viyana'da düzenlenecek OPEC ve OPEC dışı ülkeler (OPEC+) toplantısı kararları petrol fiyatları konusunda yakından izlenecek. Hatırlamak gerekirse mevcut durumda OPEC+ grubu ülkelerinin Mart sonuna kadar petrol üretiminin 1,7 milyon varil/gün düşürülmesini öngören kararı uygulanıyor. Ancak OPEC+'in 8 Şubat'ta düzenlenen teknik komite toplantısından, mevcut durumda devam eden günlük 1,7 milyon varillik üretim kesintisinin yıl sonuna kadar uzatılması ve haziran sonuna kadar günlük 600 bin varillik ek kesintiyle gidilmesi tavsiyesi çıkmıştı. EIA'nın söz konusu toplantıdan beklentisi ise Mayıs ayına kadar geçerli günlük 0,5 milyon varillik kesinti olmakta. Söz konusu toplantıda alınacak karar ve Kovid-19'un seyrinin petrol fiyatları üzerindeki etkisinin önümüzdeki dönemde de sürmesi bekleniyor.

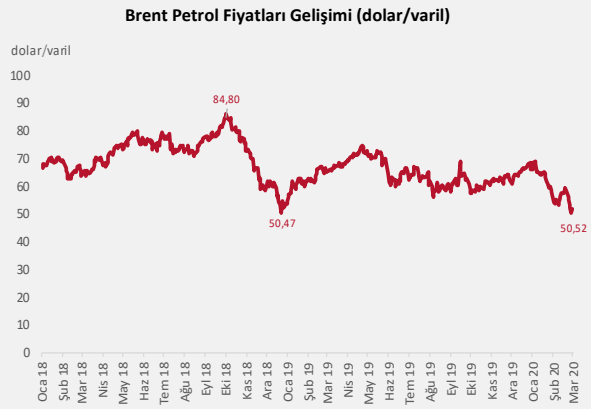

2020 Yılı Küresel Petrol Talebi Artışı Öngörüsü (milyon varil/gün)	Ocak 2020 Raporu	Şubat 2020 Raporu	Değişim
EIA	1,3	1,0	-%23
IEA	1,2	0,8	-%31
OPEC	1,2	1,0	-%19

Kaynak: Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2019 Yılı Lisanssız Elektrik Üretimi

Can HAKYEMEZ - Yönetici
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), "Elektrik Piyasası Aralık Ayı Sektör Raporu'nu yayımladı. Raporun yayımlanmasının ardından elektrik piyasası için hazırlanan aylık raporlardan yapılan incelemelere göre 2019 yılı toplam lisanssız elektrik üretimine en fazla katkı Konya'dan geldi. Konya'yı Şanlıurfa, Kayseri, Ankara ve Afyonkarahisar izledi. Yapılan analize göre, 2019 yılında lisanssız santrallerden üretilen toplam elektrik 9.814,1 GWh olarak gerçekleşti. Konya ili, sınırları içerisinde bulunan lisanssız güneş santrallerinin de etkisiyle toplam 896,1 GWh ile 2019 yılı lisanssız santrallerden üretilen toplam elektriğe %9,13'lük bir katkı sağladı. Konya'nın ardından yine lisanssız güneş santrallerinin etkisi ile Şanlıurfa, 2019 yılı lisanssız elektrik üretimine %5,80'lik bir katkı sağladı. Konya ve Şanlıurfa'yı %5,77 ile Kayseri, %5,08 ile Ankara ve %4,00 ile Afyonkarahisar izledi. İzmir'i incelediğimizde 2019 yılı lisanssız elektrik üretimine katkı %3,72 iken İstanbul'da bu oran %0,1'in de altında.

İlk 10 Şehir	2019 Yılı Lisanssız Elektrik Üretimi (GWh)	Pay (%)
Konya	896,1	9,13
Şanlıurfa	569,7	5,80
Kayseri	566,7	5,77
Ankara	498,9	5,08
Afyonkarahisar	392,6	4,00
İzmir	365,0	3,72
Eskişehir	352,4	3,59
Manisa	341,6	3,48
Kahramanmaraş	314,9	3,21
Mersin	294,3	3,00

Kaynak: EPDK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2019 yılı aylık kırılım incelendiğinde ise 2019 yılında aylık bazda en fazla lisanssız elektrik üretimi %11,7 ile Temmuz ve %11,3 ile Ağustos aylarında gerçekleşti.

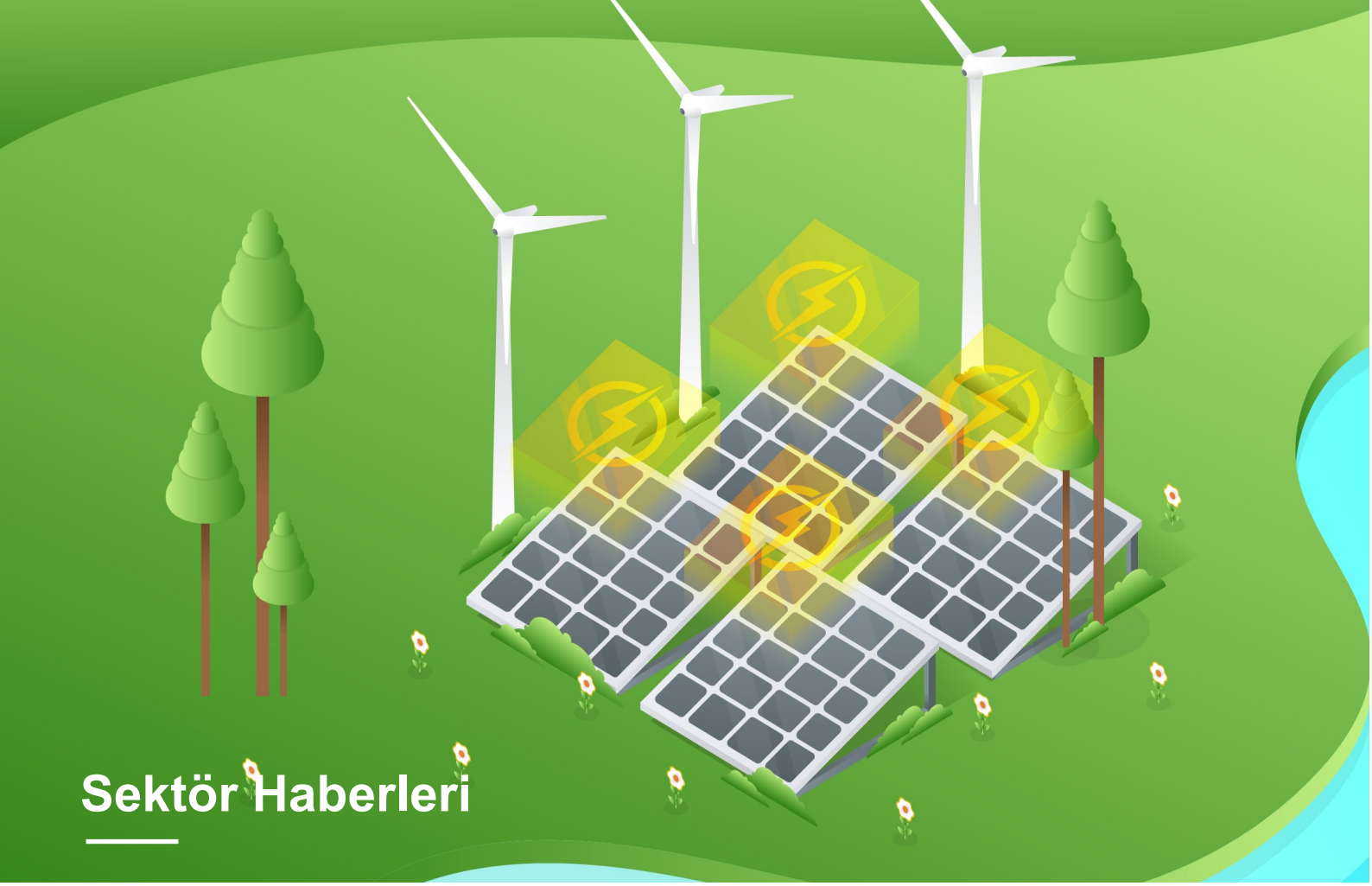

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- 29 Şubat Cumartesi tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı'na göre, motorin ve benzin türlerinden alınan ÖTV litre başına 15 kuruş artırıldı. Bu artış, pompa fiyatlarına 18 kuruş olarak yansıtıldı. Buna göre benzin ve motorinde ÖTV tutarlarına yaklaşık %6,3 oranında zam gelmiş oldu. Karara göre, ÖTV tutarları litre başına, motorinde 2,0559 lira, benzinde 2,5265 lira olarak belirlendi. (29 Şubat 2020)

- Güney Kore yapımı olduğu bildirilen üçüncü sondaj gemisi, İngiltere'den yola çıktı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, Güney Kore yapımı olduğu bildirilen Türkiye'nin üçüncü sondaj gemisinin Türkiye'ye gelmek üzere yola çıktığını duyurdu. (27 Şubat 2020)

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) "Elektrik Piyasası Aralık Ayı Sektör Raporu'nu yayımladı. Yayınlanan rapora göre, Aralık ayında Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması'ndan (YEKDEM) faydalanan santrallerden üretilen elektrik miktarı toplam 4,46 milyon megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Bu üretim karşılığında ödenen toplam tutar ise 2,31 milyar TL oldu. Açıklanan verilere göre ortalama YEKDEM fiyatı 518,62 TL/MWh olurken YEKDEM ek maliyeti 51,53 TL/MWh olarak hesaplandı. (27 Şubat 2020)

- Türkiye'nin ham petrol ithalatı Aralık ayında %21,72 arttı. EPDK'nın yayımladığı 2019 yılı Aralık ayı Petrol Sektörü Raporu'na göre, Aralık ayında Türkiye'nin ham petrol ithalatı % 21,72 artarak 2,6 milyon ton olarak gerçekleşti. Rapordaki verilere göre, 2019 yılında toplam ham petrol ithalat miktarı 31,1 milyon ton olarak gerçekleşti. (27 Şubat 2020)

- Türkiye'nin 2019 yılı Aralık ayında doğal gaz ithalatı ve tüketimi düşüş gösterdi. EPDK tarafından yayınlanan "Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu"na göre, Aralık ayında doğal gaz ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %10,5 düşüşle 5,4 milyar Sm^3 oldu. Aynı dönemde doğal gaz tüketimi ise %6,2 düşüş ile 5,2 milyar Sm^3'e geriledi. (27 Şubat 2020)

- Reuters'da yer alan habere göre, Polat Enerji ortakları, firmanın tamamının satışı için Barclays'i yetkilendirdi. Polat Enerji'de Kanadalı emeklilik fonu yatırım yöneticisi PSP Investments'ın %45, Fransız EDF Energies Nouvelles'in %45, Batıyel Enerji Elektrik'in %10 payı bulunuyor. Habere göre, ortakların üçü de şirketteki hisselerini devretmek istiyor. (27 Şubat 2020)

- Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK), Güzel Enerji (TOTAL Oil Türkiye) ve M Oil'i Demirören Holding'den devralmak üzere Rekabet Kurulu'na başvurduğunu açıkladı. Açıklamada ayrıca, enerji sektöründeki dönüşüm ve potansiyel öngörüsüyle Milangaz'ı da satın almak amacıyla Demirören Holding ile görüşmelere devam edildiği kaydedildi. (26 Şubat 2020)

- Dünya Gazetesi'nde yer alan habere göre, Unit Group ile İtalyan ortağı Ansaldo Group'a ait Yeni Elektrik Üretim A.Ş. hakkında mahkeme tarafından iflas kararı verildi. Gebze'de 850 megavat kurulu güce sahip doğal gaz çevrim santrali bulunan Yeni Elektrik Üretim A.Ş., yaklaşık 6 ay önce Gebze Asliye Ticaret Mahkemesi'ne konkordato başvurusunda bulunmuştu. Mahkeme Eylül ayında üç aylık geçici mühlet ve ihtiyati tedbir kararı vermişti ve Aralık 2019'da tanınan mühlet iki aylığına uzatılmıştı. Son olarak konkordato talebini reddeden Gebze Asliye Ticaret Mahkemesi, Yeni Elektrik Üretim A.Ş.'nin iflasını kararlaştırdı. (26 Şubat 2020)

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dönmez, Türkiye'nin üçüncü sondaj gemisinin İngiltere'den alındığını ve birkaç hafta içinde Türkiye'de olacağını bildirdi. Bakan Dönmez, 3. Türkiye Enerji ve Doğal Kaynaklar Zirvesi'nde yaptığı açıklamada, üçüncü sondaj gemisinin Akdeniz'de çalışma ihtimali yüksek olduğunu ancak Karadeniz'e de sondaj gemilerinden birinin gönderebileceğini belirtti. Bakan Dönmez ayrıca, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) ve TürkAkım'ın Türkiye'nin enerji arz güvenliği için önemli projeler olduğunu vurgulayarak, "Bu iki proje bizim ulusal enerji arz güvenliğimize katkı sağlayacak." dedi. Türkiye'nin doğal gaz depolama kapasitesinin de giderek arttığını dile getiren Dönmez, Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama ve Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama tesislerinin genişletme çalışmaları bittiğinde ülkenin gaz tüketiminin %20'sine karşılık gelen 10 milyar metreküp doğal gazın depolanabileceğini belirtti. (25 Şubat 2020)

- Dağıtıcılar arası akaryakıt ticaretine lisanslı tesis şartı getirildi. 7742 Sayılı Dağıtıcılar Arası Akaryakıt Ticareti Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kurul Kararı, Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) tarafından Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara göre, dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti, lisanslı tesisler haricinde yapılamayacak. Dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti, izleme dönemi içinde asgari 60.000 ton beyaz ürün (benzin ve motorin) satışı gerçekleştirmiş dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından yapılabilecek. Değişikliğe göre ayrıca dağıtıcılar arası akaryakıt ticaretiyle ilgili izin başvuruları, 60 gün içinde sonuçlandırılacak. Bu başvurular daha önce 30 gün içinde sonuçlandırılıyordu. (25 Şubat 2020)

- Çatı üstü güneş santralinde hedef 1.000 megavat. Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstrisi Derneği (GENSED) Yönetim Kurulu Başkanı Halil Demirdağ, güneş enerjisi kurulumunda maliyetlerin en düşük seviyelere gerilediğini belirterek, "Çağrı mektuplarının hızlı değerlendirilmesi ve finans baharının ülkemizde devam etmesine bağlı olarak bu yıl 1.000 megavat çatı üstü güneş paneli kurulumu olabilir." dedi. Güneş enerjisinde bir yatırımcının geçmişte 5 milyon dolar yatırım yaparken bugün bu seviyenin 500-600 milyon dolara kadar çıktığını ifade eden Demirdağ, "Çin'de Kovid-19 salgınının etkisi eğer devam etmezse ve Çin'de büyük bir sıkıntı oluşmazsa, çatı maliyetleri daha da düşecek. Bu da Türkiye'de bankaların uzun vadeli kredi vermesini gündeme getirecek. Kredi desteğiyle güneş projelerinin yapılabilirliği kabul gördü." ifadelerini kullandı. Demirdağ, Türkiye'de elektrikli araç sayısının artmasıyla yenilenebilir enerjiden elektrik üretiminde de artış olacağını belirtti. Demirdağ, Türkiye'de elektrikli araçlarda mevcut durumda 60 kilovat olan kapasitesinin gelecekte 100 kilovata kadar çıkabileceğini söyledi. (21 Şubat 2020)

- PwC Türkiye, "Türkiye Enerji Sektöründeki Birleşme ve Satın Almalar 2019" raporunu yayımladı. Rapora göre, 2018 yılında 1,52 milyar dolar olan enerji sektöründe gerçekleşen birleşme ve satın alma işlemi hacmi 2019 yılında 22 adet birleşme ve satın alma işlemi ile 600 milyon dolar tutarında bir değere ulaştı. Böylece, ortalama işlem hacmi 66 milyon dolardan 27 milyon dolara geriledi. Raporda ayrıca, 2019 yılında gerçekleşen tüm birleşme ve satın alma işlemlerinin özel sektör oyuncuları arasında olduğu da ifade edildi. 2018'deki enerji birleşme ve satın alma işlemlerinin adet bazında neredeyse tamamı yerli oyuncular tarafından gerçekleştirilmişken, 2019'da yabancı yatırımcıların dahil olduğu birleşme ve satın alma işlemlerinin toplam tahmini değerinin payı %57'ye yükseldi. (21 Şubat 2020)

- Rusya doğal gazını Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya ileten TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı aracılığıyla Ocak ayında Avrupa'ya 506,3 milyon metreküp gaz taşındı. Rusya'nın Anapa şehrinden Kıyıköy'e uzanan 930'ar kilometre uzunluğundaki iki deniz hattıyla 142 ve 70 kilometre uzunluğunda iki ayrı kara hattından oluşan TürkAkım Projesi, 31 Aralık 2019 itibarıyla gaz akışına hazır hale getirilmiş ve 8 Ocak'ta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin tarafından açılmıştı. (20 Şubat 2020)

- Türkiye üzerinden geçen 4 boru hattıyla taşınan ham petrol miktarı 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla %10 oranında artarak 485,8 milyon varil oldu. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından açıklanan verilere göre, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattı (HPBH) ile 235,2 milyon varil, Irak-Türkiye HPBH ile 194 milyon varil, Ceyhan-Kırıkkale HPBH ile 34,9 milyon varil ve Batman-Dörtyol HPBH ile 21,5 milyon varil ham petrol taşıması yapıldı. 2018 yılında aynı hatlardan 442 milyon 202 varil petrol taşınmıştı. Irak-Türkiye HPBH ve Batman-Dörtyol HPBH ile 2019 yılında yapılan taşıma miktarı 2008 yılından beri izlenen en yüksek petrol taşıma miktarı olarak dikkat çekmekte. (20 Şubat 2020)

- "Elektrik Üretim ve Elektrik Depolama Tesisleri Kabul Yönetmeliği" Resmî Gazete'nin bugünkü sayısında yayınlandı. 1 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelik ile elektrik üretim tesislerinde enerji depolama birimlerinin eklenerek, bu birimlerde depolanan elektriğin tekrar şebekeye verilmesini mümkün kılacak yatırımların kabul işlemlerine yönelik usul ve esaslar da belirlendi. Yönetmelikte elektrik depolama tesisleri, sistemden çektiği elektrik enerjisini başka bir enerji türüne çevirerek depolayabilen ve depolanan enerjiyi kullanılmak üzere tekrar elektrik enerjisine çevirerek sisteme verebilen tesisler olarak tanımlanıyor. (19 Şubat 2020)

- YEKA ihalelerinin TL üzerinden yapılması teklif edildi. TBMM Başkanlığı'na sunulan torba yasa kapsamında Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihalelerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenecek tavan fiyat üzerinden TL olarak teklif edilmesi ve fiyatın Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması kapsamında yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca geçerli olması teklif ediliyor. (18 Şubat 2020)

- Zorlu Enerji yenilenebilir portföyünü halka arz etmeyi planlıyor. Zorlu Enerji CEO'su Sinan Ak yaptığı açıklamada şirketin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim santrallerinin bir süre önce kurulan Zorlu Yenilenebilir Enerji şirketine devredileceğini, bu yılın Eylül ayı gibi de bu şirketin hisselerinin halka arz çalışmalarının yapılabileceğini söyledi. Sinan Ak, rüzgâr ve güneşte yeni projeler ile ilgilenebileceklerini söylerken jeotermal enerjinin Zorlu Enerji'nin özellikle odaklanacağı bir alan olacağına da vurgu yaptı. (18 Şubat 2020)

- Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü "Türkiye 2019 Yılı İklim Değerlendirmesi" raporunu yayınladı. Rapora göre 2019 yılında Türkiye'de 935 ekstrem hava olayı yaşandı. Bu olayların %36'sı şiddetli yağış ve sel, %27'si fırtına ve %18'i dolu yağışı oldu. 2019 yılı içerisindeki ortalama sıcaklık 14,7ºC olarak gerçekleşti. 2019 yılında en düşük sıcaklık -28,1ºC ile Yüksekova'da, en yüksek sıcaklık ise 46,8ºC ile Cizre'de görüldü. Geçtiğimiz yıl alansal ortalama yağış miktarı 1981-2010 normalinin (574 mm) %1,9 üzerinde gerçekleşti. (18 Şubat 2020)

- EPDK'nın, kamu şirketi BOTAŞ'ın doğal gaz alım anlaşması yaptığı ülkeler dışındaki ülkelerden doğal gaz ithalatı konulu Kurul Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Kurul kararına göre Irak'tan doğal gaz ithalatı başvurusu için son tarih 28 Şubat 2020 olarak belirlendi. Ayrıca, Irak'tan 2023-2043 yılları arasında her yıl için ithal edilebilecek doğal gaz miktarı yaklaşık 2,7 milyar metreküp olarak belirlendi. (17 Şubat 2020)

- Türkiye'nin Rusya'dan doğal gaz ithalatı %35 azaldı. Gazprom'dan yapılan açıklamada, şirketin 2019'da Batı Avrupa'ya doğal gaz ihracatının 2018'e göre %9 azalarak 147,4 milyar metreküpe düştüğü belirtildi. Geçen yıl Almanya'ya 53,5, İtalya'ya 22,1 milyar metreküp doğal gaz ihraç edildiği bilgisine yer verilen açıklamada, Türkiye'ye ise bir önceki yıla kıyasla %35'lik düşüşle 15,51 milyar metreküp doğal gaz ihraç edildiği kaydedildi. (17 Şubat 2020)

- Türkiye'nin ilk pompaj depolamalı Hidroelektrik Santrali (HES) yatırımına 2020 yılında başlanacak. 12 Şubat 2020 tarihli Mükerrer Resmi Gazete'de yayınlanan 2020 Yılı Yatırım Programı'na göre 2020-2032 yıllarını kapsayacak projenin yatırım bütçesi 6,3 milyar TL olacak. Eskişehir'de gerçekleşecek alt rezervuarları Gökçekaya Barajı ve HES olacak proje 1.400 megavat gücünde olacak. Proje Japon Itochu ve Toshiba işbirliği ile Kalyon İnşaat tarafından inşa edilecek. (17 Şubat 2020)

- Atlantic Council Türkiye ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, yenilenebilir enerji alanında bölgesel iş birliği ve yatırım fırsatlarını değerlendirmek amacıyla "Yenilenebilir Enerji Görünümü Konferansı: Türkiye, Orta Asya, Kafkasya ve Batı Balkanlar'da Finansman, Yatırım, Yasal Düzenlemeler ve Yeni Teknolojiler" adlı bir konferans gerçekleştirdi.

- Enerjide kömüre bağımlı olan Kuzey Makedonya ve Sırbistan iklim kriziyle mücadele kapsamında yenilenebilir enerji kurulumlarını arttırmayı hedefliyor. "Potansiyeli Değerlendirmek: Bölgede Yenilenebilir Enerjinin Görünümü" oturumunda konuşan Kuzey Makedonya Çevre ve Fiziki Planlama Bakanı H.E. Naser Nuredini, Balkan enerji pazarında kömürün ağırlıklı payına dikkat çekerek, "Balkanlarda aslında sorunlarımız aynı, geçmişte kömüre odaklanmışız ve bundan uzaklaşmaya çalışıyoruz. Hava kirliliği sorununun ana nedenlerinden biri kömürden enerji üretimi. Makedonya'da önemli bir güneş enerjisi potansiyeli var ve hükümet bu konuda çok sıkı çalışıyor. Havayı paylaştığımız için bu sorun sadece bizim sorunumuz değil, paylaşmak zorundayız." dedi. Oturumda konuşan Sırbistan Enerji ve Maden Bakanlığı Devlet Sekreteri Mirjana Filipovic de Sırbistan'ın %78 oranında linyite bağımlı olduğuna dikkat çekerek, enerji bileşiminde yenilenebilir enerji yatırımlarını arttırmak için hükümet olarak yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi verdi.

- Azerbaycan güneş ve rüzgâr enerjisine 400 milyon dolar yatırım yapmayı planlıyor. "Potansiyeli Değerlendirmek: Bölgede Yenilenebilir Enerjinin Görünümü" oturumunda konuşan Azerbaycan Enerji Bakanlığı Özel Kalemi Zaur Mammadov, sera gazı emisyonlarını azaltma hedefleri çerçevesinde yenilenebilir enerji yatırımlarını arttıracaklarını söyledi. İki proje için 240 MW rüzgâr ve güneş enerjisi projeleri için yedi teklif aldıklarını belirten Mammadov, bu yatırımlarla 350 bin m^3 doğal gaz tüketimini azaltacaklarını kaydetti. Toplam 400 milyon dolarlık bir yatırım gerçekleşmesinin beklendiğini ilave eden Mammadov, hedeflerinin doğal gazın payının %80'den 2030 yılı itibarıyla %51'e düşürülmesi olduğunu ifade etti. (14 Şubat 2020)

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının AB finansmanıyla yürüttüğü Belediyeler ve Üniversiteler İçin Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Teknik Destek Projesi'ne (YEVDES) yapılan başvurular sonuçlandırıldı. Anadolu Ajansı'nda yer alan habere göre, projeye en çok binalarda enerji verimliliği ve güneş enerjisi santralleri kurulumu alanlarında başvuru geldi. Kurumların aldığı puanlara göre önceliklendirilen 80 yenilenebilir enerji ve 80 enerji verimliliği projesi için saha ziyaretleri gerçekleştirilerek, projelere ilişkin sunulan verilerin doğruluğu değerlendirilecek ve sonuçlar kesinleştirilecek. Teknik destek hizmeti, Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu liderliğindeki konsorsiyum tarafından yaklaşık 4,5 milyon euro bütçeyle, 30 ay süreyle uygulanacak. (14 Şubat 2020)

- Türkerler Holding, Tekno Rüzgâr Enerji Yatırım şirketini satıyor. Balıkesir'de 40-50 milyon dolarlık yatırım yapan Türkerler Holding'e ait Tekno Rüzgâr Enerji şirketini Özyeğin Ailesi'ne ait Fina Holding alıyor. Balıkesir'de 44 MW'lık Pazarköy RES projesinin sahibi olan Tekno Rüzgâr Enerji Yatırım bu tesiste yılda 162 milyon kWh/yıl enerji üretmeyi hedefliyordu. Fina Holding bünyesinde bulunan Ziyaret RES Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş. bu hisselerin tamamının devralınması konusunda Rekabet Kurulu'na başvuruda bulundu. (14 Şubat 2020)

- Ocak ayında doğal gaz tüketiminde rekor kırıldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın resmi Twitter hesabından paylaşılan infografiğe göre, 2020 yılı Ocak ayında 6,7 milyar metreküple aylık bazda bugüne kadarki en yüksek doğal gaz tüketi-

minin gerçekleştiği bilgisine yer verildi. Sanayide aylık bazda son 5 yılın doğal gaz tüketim rekorunun kırıldığı belirtilen paylaşımda, konut bazlı tüketimde de tüm zamanların en yüksek doğal gaz tüketiminin gerçekleştiği kaydedildi. (13 Şubat 2020)

- EPDK 10 kilovat (kW) ve üstü güce sahip lisanssız güneş enerjisi santralleri (GES) yatırımları için 2020 yılında uygulanacak proje onay ve kabul bedellerini Resmi Gazete'de yayımladı. Karara göre, 100 kW, 300 kW, 500 kW, 700 kW, 1.000 kW düzeyine kadar olan dilimler için farklı onay ve kabul bedelleri uygulanacak. Bu kapsamda en düşük proje onay ve kabul bedelleri sırasıyla 278 TL ve 529 TL iken, en yüksek bedeller sırasıyla 2.574 TL ve 2.601,5 TL oldu. Karar kapsamında ayrıca, 1 megavat (MW) üzeri güce sahip tesisler için ise proje onay ve kabul bedelleri beher MW için 700 kW-1.000 kW indisindeki hizmet bedelinin %50'si oranında ilave edilerek uygulanacak. (12 Şubat 2020)

- Enerji verimliliği mevzuatında değişiklik Resmi Gazete'de yayımlandı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2012 yılında kabul edilen enerji verimliliği destekleri hakkında, enerji verimliliği eğitim ve sertifikalandırma faaliyetleri hakkında ve enerji verimliliği hizmetlerini yürütecek kurum ve kuruluşlara yetki verilmesi hakkında yayımlanan tebliğleri yürürlükten kaldırdı. (12 Şubat 2020)

- Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş., Kazakistan'da şube açmayı planlıyor. Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yapılan açıklamaya göre, kurulacak şubenin amaçları arasında Kazakistan'da güneş enerjisi, yenilenebilir enerji ve diğer enerji alanlarında faaliyet göstermek üzere yatırımcı sıfatıyla yatırım yapabilmek, Mühendislik, Tedarik ve Kurulum (EPC) faaliyetlerinde bulunabilmek ve EPC sözleşmeleri akdedebilmek ve bunlarla sınırlı olmaksızın şirketin faaliyet konusunda giren tüm konularda faaliyet gösterebilmek bulunmaktadır. (12 Şubat 2020)

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Verimlilik Artırıcı Projeler (VAP) kapsamında "On Yılda Verimlilik Artırıcı Projeler 2020" başlıklı raporu yayınladı. Rapora göre bu projeler için yıllık öngörülen tasarruf miktarı 43.616 ton eşdeğer petrol (TEP) iken, uygulamada 61.305 TEP tasarruf sağlandı. Elde edilen tasarrufun yıllık parasal değeri 60,9 milyon TL öngörülürken 84 milyon TL olarak gerçekleşti. Raporda 10 yıllık dönemde toplamda 493,5 bin TEP olarak elde edilen enerji tasarrufunun, 598,2 milyon Nm3 (normal metreküp) doğal gaz tüketimine denk geldiğine vurgu yapılırken, bu sayede 180 milyon dolarlık doğal gaz ithalatının, buna bağlı olarak da 1,3 milyon ton CO_2 salımının önüne geçildiğine dikkat çekildi. (11 Şubat 2020)

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 yılında gerçekleşen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu çalışmaları istatistiklerini yayınladı. Bakanlığın açıkladığı verilere göre, 2019 yılında 496 ÇED olumlu, 2.429 adet de ÇED Gerekli Değildir kararı verildi. ÇED olumlu kararlarında enerji sektörünün payı %23 oldu. ÇED Gerekli Değildir kararlarında ise enerji sektörünün payı %6 oldu. (11 Şubat 2020)

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Petrol Endüstrisinde Milli Teknolojiler Toplantısı'nda (PEMT 2020) konuştu. Dönmez, "Türkiye Petrollerinin (TP) 2019'da gerçekleştirdiği ihalelerde %13,7 oranında bir yerlileştirme sağlandı. Böylece 2018'deki yerlileştirme oranını neredeyse üç kat arttırmış olduk. TP'nin kullandığı teknolojiyi tamamen millileştirme çabası içerisinde olacağız. Üreticilerimize de milli teknoloji yolunda her türlü desteği sağlayacağız." dedi. Petrol arama ve üretim sürecinde kullanılan malzemelerin büyük bir kısmının yerlileştirildiğini vurgulayan Dönmez, 2019 yılında 24 kule ile 121 kuyuda kara sondajı gerçekleştirdiklerini belirtti. Dönmez ayrıca, 2019 yılında yurtiçi ve yurtdışı petrol üretiminde günlük toplam 150 bin varilin üzerine çıkıldığını ifade etti. (11 Şubat 2020)

- Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi'nin sondaj birimi SOCAR AQS, Tuz Gölü Yeraltı Gaz Depolama Projesi için Türkiye'deki ilk tam donanımlı ve modern saha tesisi merkezinin açıldığını duyurdu. SOCAR AQS'den yapılan yazılı açıklamaya göre tesis, müşterilerine sondaj ve tamamlama hizmeti sunmak için tam donanımlı ofis binası, yaşam alanı, kapalı depo, çimento karıştırma alanı, sondaj ve çamur sıvıları tesisini içeriyor. Öte yandan projenin başlangıcından itibaren şirket, 5 ana sondaj kulesinin mobilize işlemlerini tamamladığını belirtti. Tuz Gölü Yeraltı Gaz Depolama Projesi, 4,4 milyar metreküp yer altı gaz depolama kapasitesi oluşturmak için tuz kubbesine açılacak 40 kuyudan oluşacak. (11 Şubat 2020)

- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Fatih ve Yavuz'dan sonra yeni bir sondaj gemisi satın aldı. Habertürk'te yer alan habere göre İngiltere'nin Port Talbot limanında iki yıldır bağlı bekleyen Sertao adlı sondaj gemisi için düzenlenen açık arttırmaya katılan TPAO, gemiyi 37,5 milyon dolara satın aldı. Samsung tarafından Güney Kore'de 2012 yılında inşa edilen ve 2015 yılına kadar Brezilyalı Petrobras tarafından kullanılan sondaj gemisi çok yüksek basınç ve sıcaklık altında görevini yerine getirebiliyor. (10 Şubat 2020)

- 2019 yılı Aralık ayında 20 enerji yatırımına teşvik belgesi, 43 enerji projesinin belgesine ise vize verildi, 2 teşvik belgesi ise iptal edildi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019 yılının Aralık ayında çeşitli sektörlerde toplam 788 projenin yatırım teşvik belgesi almaya hak kazandığını duyurdu. Aralık 2019'da yatırım teşvik belgesi alan projelerin toplam yatırım tutarı ise yaklaşık 19,1 milyar TL oldu. (10 Şubat 2020)

- Türkiye'nin enerji ithalatı faturası geçen yıl bir önceki yıla göre %4,2 azaldı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye'nin toplam ithalatı 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla %9,1 azalarak 202,7 milyar dolar oldu. Türkiye'nin toplam ithalatı içinde en büyük paya sahip olan enerji ithalatı faturası geçen yıl bir önceki yıla göre %4,2 azalarak 41,2 milyar dolara geriledi. Bu tutar, 2018'de 43 milyar dolar olmuştu. (7 Şubat 2020)

- Niğde ilinde yapılacak olan fotovolkanik güneş paneli üretim tesisi yatırımı için faiz desteği veya kar payı desteği tutarı düşürüldü. Cumhurbaşkanlığının konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karara göre, söz konusu yatırım için 350 milyon TL'yi aşmamak üzere kredi kullanım tarihinden itibaren azami 10 yıl olarak belirlenen faiz desteği ve/veya kâr payı desteği 200 milyon TL'ye çekildi. (7 Şubat 2020)

- Naturelgaz, SOCAR Türkiye'nin sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ve Sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) dağıtım operasyonlarını devralıyor. Türkiye taşımalı doğal gaz pazarı oyuncularından Naturelgaz, SOCAR Turkey LNG'nin %100'ünü almak üzere hisse satın alım sözleşmesi imzaladı. Devralma işlemleri, anlaşma şartlarının yerine getirilmesinin yanı sıra Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Rekabet Kurumu'nun onaylarının ardından tamamlanacak. Hisse devrinin ardından Naturelgaz ve SOCAR Turkey LNG'nin Naturelgaz çatısı altında birleşmesi planlanıyor. (7 Şubat 2020)

- Elektrikte tüketiciler için yenilenebilir enerji tarifesi düzenleniyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, sadece yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriği tüketmek isteyen kullanıcılar için bir tarife üzerinde çalışmaların devam ettiğini belirterek, "Şu anda TBMM'nin ilgili komisyonunda tarife üzerinde çalışılıyor. Meclisin takvimine göre süreç tamamlanacak. Sonrasında EPDK ilgili tarifeyi yayınlayacak. Böylece isteyen aboneler tedarik şirketleri vasıtasıyla bu tarifeden yararlanabilecek." dedi. Jeotermal santraller hakkında da konuşan Dönmez, "Jeotermal kaynaklı kurulu güçte dünyada birinci olacak ve Avrupa ile de farkı giderek açacağız. Halen ön lisans aşamasında olan projelerimiz var. Bunları da dikkate aldığımızda jeotermalde kurulu gücümüzü yakın bir zamanda 2.000 megavatlara seviyesine yükselteceğimize inanıyorum." ifadelerini kullandı. (6 Şubat 2020)

- Akkuyu'da hedef ilk güç ünitesini 2023'te devreye almak. Dört ünitenin yapımının eş zamanlı olarak devam edeceğini belirten Akkuyu Nükleer A.Ş. Genel Müdür Birinci Yardımcısı ve Yapı İşleri Direktörü Sergey Butskikh, "Akkuyu'da hedefimiz ilk güç ünitesini 2023'te işletmeye almak." dedi. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) tam kapasiteyle faaliyete geçtiğinde Türkiye'nin elektrik ihtiyacının %10'unu karşılayacağını ifade eden Butskikh, "Akkuyu NGS'nin inşaatı gerek Uluslararası Atom Enerji Kurumunun tüm güvenlik standartlarına, gerek Uluslararası Nükleer Güvenlik Danışma Grubu'nun tüm güvenlik standartlarına, gerekse Uluslararası İşletme Kulübünün gerekliliklerine uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmektedir." şeklinde konuştu. (6 Şubat 2020)

- Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı. Değişiklik ile Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği'nin 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ürünlerden plastik poşetler" ibaresi "ürünler" olarak değiştirildi. Aynı zamanda Geri Kazanım Katılım Payı tanımına plastik poşetler için satış noktalarından alınan pay yanında "diğer ürünler için ise piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan alınan payı" ifadesi eklendi. (5 Şubat 2020)

- Deprem bölgesinde elektrik ve doğal gaz faturalarının tahsilatı ertelendi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in açıklamasına göre, yıkılan ve hasar gören binalarla ilgili olarak Ocak ayı elektrik ve doğal gaz faturalarının tahsilatı 90 gün süreyle ertelendi. Bakan Dönmez, bölgede hizmet veren Aksa Doğal Gaz ve Elektrik Dağıtım Şirketi'nin tahakkuk dönemlerini 2 hafta süreyle ertelediğini de belirtti. (3 Şubat 2020)

- Elektrik piyasasında vadeli işlem dönemi başlıyor. Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPİAŞ) bünyesinde ileri tarihli işlemlere olanak verecek Vadeli Elektrik Piyasasında (VEP) uygulanacak usul ve esaslar belirlenerek, Resmi Gazete'de yayımlandı. Sürekli ticaret metoduyla işleyecek VEP'te işlemler teklif bölgesi, teslimat dönemi ve yük tipi bazında gerçekleştirilecek. VEP kontratları, kontratın taraflarına ilgili teslimat dönemi boyunca, ilgili teklif bölgesinde, teslimat döneminin teslimata konu olan günlerinde, ilgili yük tipinin kapsadığı saatlerde her saat eşit miktarda olacak şekilde 1 lot yani 0,1 megavatsaat (MWh) ve katları elektrik veriş veya çekiş yükümlülüğü getirecek. VEP'in hayata geçme sürecinde piyasa kurgusu üzerine yapılan çalışmalar tamamlanırken, gelecek dönemde teknik alt yapının tamamlanmasıyla VEP'in 1 Aralık 2020 tarihinde devreye alınması ve 2021 yılı için VEP'te işlemlerin başlaması planlanıyor. (3 Şubat 2020)

Yurt Dışından Haberler

- Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol, petrol talebi büyüme tahminlerini Kovid-19 salgınının etkisi nedeniyle düşürmeleri gerekebileceğini açıkladı. Birol petrol talebi büyüme tahminlerinin son 10 yılın en düşük seviyesinde olduğunu belirtti. IEA, Şubat ayında yayınladığı Petrol Piyasası Raporu'nda petrol talebinin bu yılın ilk çeyreğinde günde 435.000 varil azalmasını bekliyor. 2020 için ise küresel talep büyüme tahminini günde 365.000 varil düşürerek günde 825.000 varil olarak güncelledi. (26 Şubat 2020)

- Suudi Arabistan kayaç gazı geliştirme projesi başlattı. Saudi Aramco CEO'su Amin Nasser, yurt içi gaz üretimini artırmak ve enerji üretim tesislerinin yakıt ihtiyacını karşılamak için kayaç gazı geliştirme projesini başlattıklarını duyurdu. Açıklamaya göre, Jafurah kayaç gazı sahasının geliştirilmesi için planlanan projenin büyüklüğü 110 milyar dolar**.** (26 Şubat 2020)

- ABD, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin Rus doğal gazına bağımlılığını azaltmak için enerji projelerine 1 milyar dolar fon sağlamayı planlıyor. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Münih Güvenlik Konferansı'nda yaptığı konuşmada, ABD'nin Rusya'dan gelen doğal gaza olan bağımlılığı azaltma çabalarının bir parçası olarak, Orta ve Doğu Avrupa'da enerji projelerine 1 milyar dolara kadar fon sağlama niyetinde olduğunu söyledi. (19 Şubat 2020)

- IEA 2020 yılı küresel petrol talep artış tahminini düşürdü. IEA, Çin'de ortaya çıkan Kovid-19 salgınına bağlı olarak 2020 için küresel petrol talebi büyüme tahminini Ocak ayında yaptığı tahmine göre, 365 bin varil/gün azalttı. IEA ayrıca 2020 yılının ilk çeyreğinde global petrol talebinin 435 bin varil/gün azalacağını tahmin etti. 2019'da global petrol talebinde büyümenin dörtte üçünden fazlasının Çin'den geldiğini belirten IEA, 2003 yılındaki SARS salgınından bu yana Çin'in petrol talebinin ikiye katlandığını da vurguladı. (14 Şubat 2020)

- Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) küresel petrol talebi tahminini düşürdü. OPEC'in aylık petrol piyasası raporuna göre, 2020 yılı için global petrol talebi büyüme tahminini 230 bin varil/gün düşüren OPEC, global talepte büyümenin 990 bin varil/gün ve toplam talebin 100,73 milyon varil/gün olacağını tahmin etti. OPEC 2020 yılı için tahminlerini aşağı yönlü revize etmesinde en büyük faktörün Çin'deki koronavirüs salgını olduğunu vurguladı. Raporda ayrıca, Ocak ayı küresel petrol üretimi verileri de paylaşıldı. Buna göre, küresel petrol üretimi, 2020 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre günlük ortalama 10 bin varil azalarak 100,12 milyon varil/gün olarak gerçekleşti. Ocak ayında üretim 2018'in aynı dönemine göre ise 780 bin varil/gün artış gösterdi. (13 Şubat 2020)

- IEA tarafından yayımlanan makaleye göre 2019 yılında küresel enerji sektörü bağlantılı karbondioksit emisyonları sabit kaldı ve 33,3 gigaton (Gt) olarak gerçekleşti. 2017 yılında 32,7 Gt olan enerji sektörü bağlantılı karbondioksit emisyonları 2018 yılında 33,3 Gt olarak gerçekleşmişti. Rapora göre, küresel ekonominin 2019'da %2,9 büyümesine rağmen bahsi geçen dönemde enerji sektöründen kaynaklanan karbon emisyonlarında artış olmamasının en önemli nedenleri arasında gelişmiş ekonomilerde rüzgâr ve güneş öncülüğünde yenilenebilir kaynaklarının artan rolü, yakıt konusunda kömürden doğal gaza geçiş ve daha yüksek nükleer enerji üretimi yer almakta. Raporda ayrıca, gelişmiş ülkelerdeki karbondioksit emisyonlardaki azalmanın da etkili olduğu belirtilmekte. IEA İcra Direktörü Dr. Fatih Birol konuya ilişkin yaptığı değerlendirmede, "Şimdi, 2019'un sadece büyümede bir duraklama yaşanan bir yıl değil, aynı zamanda küresel emisyonlarda kesin bir tepe noktası olarak hatırlanmasından emin olmak için çok çalışmalıyız" dedi. Birol bunu başarmak için enerji teknolojilerine sahip olunduğunu ve bunların tamamının kullanılması gerektiğini de kaydetti. (12 Şubat 2020)

- ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), 2020 ilk çeyrek küresel petrol talebi için tahminini düşürdü. EIA, 2020 yılı ilk çeyrek için global petrol talebi tahminini Ocak ayına göre 0,9 milyon varil/gün düşürerek 100,3 milyon varil/gün olarak duyurdu. EIA, global petrol talebinin 2020 yılının tamamında 1,0 milyon varil artmasını beklediğini de açıkladı. Ocak raporunda 2020 için global petrol talebi artışı 1,3 milyon varil olarak ifade edilmişti. Kuruluş, 2021'de ise küresel petrol talebinin 1,5 milyon varil/gün artacağını öngörüyor. EIA ayrıca, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üyelerinin ham petrol üretimini Mart-Mayıs döneminde 0,5 milyon varil/gün azaltacaklarını tahmin etti. EIA, OPEC'in günlük petrol üretiminin 2020'de 28,9 milyon varil/gün olmasını bekliyor. (12 Şubat 2020)

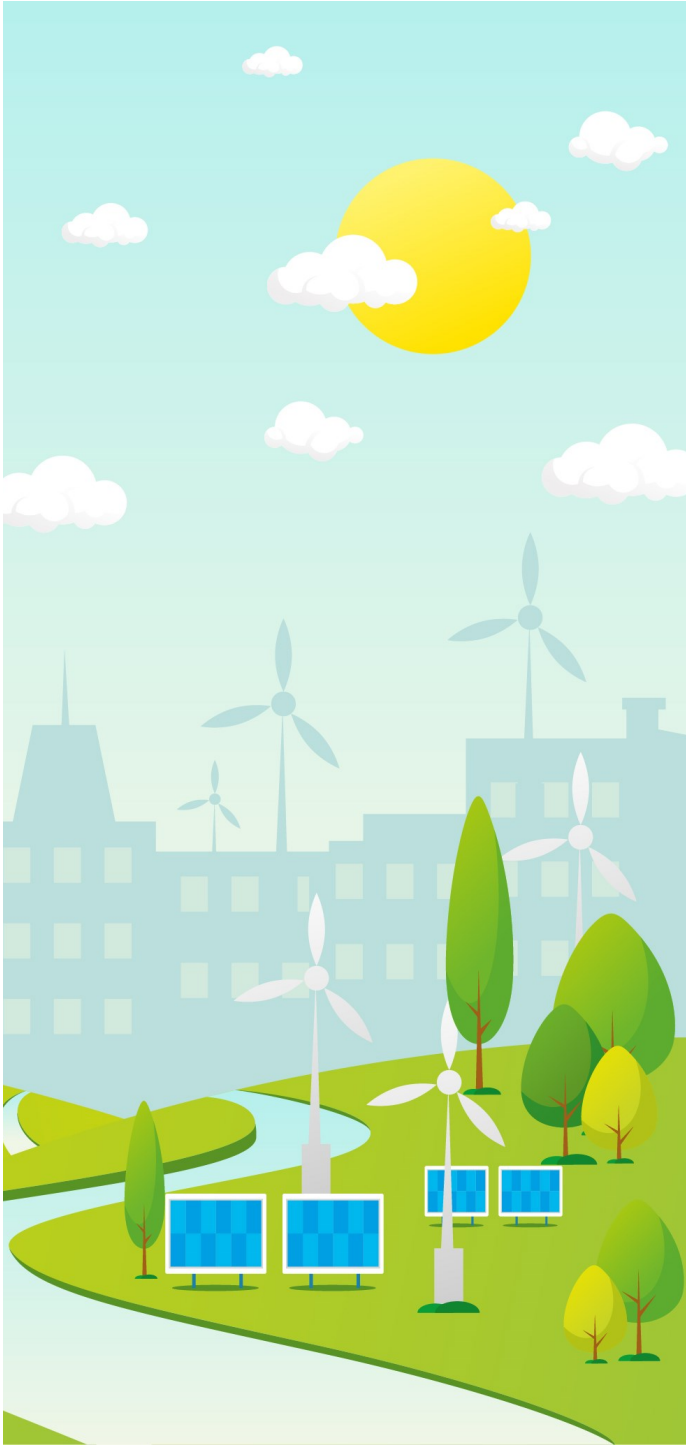

- Azerbaycan 2020'de daha az petrol, daha çok doğal gaz üretecek. SOCAR'ın Başkan Yardımcısı Yasar Latifov yaptığı açıklamada, 2020 yılında Azerbaycan'ın doğal gaz üretimini 2019 yılındaki 35,6 milyar metreküpten 38,4 milyar metreküpe çıkarmasının planladığını belirtirken, petrol üretiminin de 37,5 milyon tondan 36,5 milyon tona gerileyeceğinin öngörüldüğünü vurguladı. (11 Şubat 2020)

- OPEC+ Teknik Komitesi'nden üretim kısıntısını derinleştirme tavsiyesinde bulunacak. OPEC+ Teknik Komitesi, Viyana'da 3 gün süren toplantının ardından koronavirüs salgınının global talebi zayıflattığı ortamda OPEC+ üyelerine üretim kısıntısını günlük 600 bin varil daha derinleştirme tavsiyesinde bulunacak. Bununla birlikte Komite, OPEC+ Bakanlar Komitesi toplantısı için yeni bir tarih ise belirleyemedi ve olağanüstü toplantı tarihine bakanların karar vereceğini ifade etti. (7 Şubat 2020)

- 2019'da yenilenebilir kaynakların elektrik üretimini %34,6'ya yükselten Avrupa Birliği (AB), elektrik üretimi kaynaklı CO_2 emisyonlarını %12 azalttı. Agora Energiewende ve Sandbag tarafından ortak hazırlanan "Avrupa'nın Enerji Sektörü 2019" raporuna göre, AB'nin elektrik üretiminden kaynaklanan sera gazı emisyonları, 1990 yılından bu yana en keskin düşüşü 2019'da yaşadı. Agora Energiewende Avrupa Enerji Politikası Başkanı Matthias Buck tarafından yapılan açıklamaya göre, bahsi geçen düşüşte CO_2 emisyonu fiyatının ton başına yaklaşık 25 euroya çıkması yatıyor. Aynı zamanda, AB'de rüzgâr ve güneş santralleri 2019 yılında ilk kez kömürlü termik santrallerden daha fazla elektrik üretti. (6 Şubat 2020)

- Atmosferdeki CO_2 yoğunluğu 2020 yılı Ocak ayında ortalama 413,40 ppm (milyonda partikül) oldu. ABD Ulusal Okyanus ve Atmosfer İdaresi'ne bağlı olarak Havai'de faaliyet gösteren Mauna Loa İstasyonu tarafından açıklanan verilere göre bahsi geçen değer bir yıl öncenin aynı dönemine göre 2,57 ppm artış gösterdi. Bununla birlikte bu yoğunluk iklim değişikliği ile mücadele için güvenilir sınır olan 350 ppm'nin de 63,4 ppm üstüne çıktı. (6 Şubat 2020)

- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı (COP26) açılış toplantısı yapıldı. Birleşik Krallık Başbakanı Boris Johnson toplantıda yaptığı konuşmada 20. yüzyılda küresel hidrokarbon bağımlılığını tamamen kontrolden çıktığı bir dönem olduğu ve atmosfere çok fazla karbondioksit salımı gerçekleştiğini söyledi. (5 Şubat 2020)

- ABD'li otomobil üreticisi Tesla, Çin'de üreteceği elektrikli araçlarda kullanacağı bataryalar için Çinli batarya üreticisi Contemporary Amperex Techonology (CATL) ile anlaşma imzaladı. Tesla, CATL'den alacağı bataryaları Shanghay'daki fabrikasında üretmekte olduğu Model 3 sedan araçlarda kullanmayı planlıyor. Temmuz 2020'de yürürlüğe girecek anlaşma Haziran 2022'de bitecek. (5 Şubat 2020)

- OPEC petrol fiyatlarındaki sert düşüşe bağlı olarak olağanüstü toplantı seçeneğini değerlendirmeye aldı. Reuters'de yer alan habere göre, OPEC+ ülkeleri, petrol üretiminde 500.000 varil daha kesinti yapmayı düşünüyor. (4 Şubat 2020)

DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.
NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişmenin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.